

**Høringsbrev om
forslag til endringer i lov om fagskoleutdanning
(fagskoleloven)**

INNHALDSFORTEGNELSE

1.	Innledning.....	2
2.	Bakgrunnen for høringsforslaget.....	2
2.1	Stortingets bestilling	2
2.2	Andre endringer	4
2.3	Forholdet til lov om universiteter og høyskoler	4
3.	Lovens formål og virkeområde.....	5
3.1	Gjeldende rett	5
3.2	Departementets vurderinger og forslag.....	7
3.3	Forslag til ny ordlyd	11
4.	Godkjenning	11
4.1	Gjeldende rett	11
4.2	Departementets vurderinger og forslag.....	12
4.3	Forslag til ny ordlyd	15
5.	Krav til organisering og ledelse.....	15
5.1	Gjeldende rett	15
5.2	Departementets vurderinger og forslag.....	16
5.3	Forslag til ny ordlyd	18
6.	Offentlig tilskudd til fagskoleutdanning	19
6.1	Gjeldende rett	19
6.2	Departementets vurderinger og forslag.....	20
6.3	Forslag til ny ordlyd	21
7.	Beskyttelse av betegnelsene ”fagskoleutdanning” og ”fagskole” – Registrering i Enhetsregisteret.....	22
7.1	Gjeldende rett	22
7.2	Departementets vurderinger og forslag.....	22
7.3	Forslag til ny paragraf	23
8.	Økonomiske og administrative konsekvenser	24
9.	Overgangsbestemmelser	24
9.1	Gjeldende rett	24
9.2	Departementets vurderinger og forslag.....	25
9.3	Forslag til ny ordlyd	25

1. INNLEDNING

Kunnskapsdepartementet legger med dette frem forslag til endringer i lov 20. juni 2003 nr. 56 om fagskoleutdanning (fagskoleloven). Forslagene omfatter endringer på følgende områder:

- lovens formål og virkeområde
- godkjenning
- organisering og ledelse
- offentlig tilskudd til fagskoleutdanning
- egenbetaling
- beskyttelse av betegnelsene "fagskoleutdanning" og "fagskole", registrering i Enhetsregisteret
- overgangsbestemmelser

Med endringsforslagene ønsker departementet å klargjøre fagskoleutdanningenes plassering i utdanningssystemet. Departementet ønsker å tydeliggjøre at utdanningene er korte, yrkesrettede utdanninger, på nivå over videregående opplæring.

Departementet ønsker å gjøre godkjenningsordningen mer fleksibel og å gjøre bestemmelsene rundt organisering og ledelse klarere.

2. BAKGRUNNEN FOR HØRINGSFORSLAGET

2.1 Stortingets bestilling

I Innst. O. nr.1 (2004-2005) ba Stortingets kirke, utdannings- og forskningskomité (KUF-komiteen) departementet legge frem egen sak om avklaring av finansieringsordningen for alle godkjente fagskoler og med avklaring av forholdet mellom videregående skoler og fagskoler. Komiteen ba departementet vurdere om all yrkesrettet utdanning utover videregående opplæring bør forankres i fagskoleloven, og uttalte at en på den måten vil få et ryddig og oversiktlig system både for tilbydere og studenter.

Kunnskapsdepartementet (KD) varslet i Ot.prp. nr. 43 (2005-2006) (frysloven) at det vil skje en gjennomgang av begge lover (friskoleloven og fagskoleloven), og at forståelsen av begrepet yrkesrettet utdanning vil måtte vurderes som et ledd i denne gjennomgangen.

10. oktober 2006 sendte Kunnskapsdepartementet ut forslag til endringer i lov 4. juli 2003 nr. 84 om frittstående skolar (friskoleloven) på høring – *Forslag til endringer i friskoleloven*. Forslaget om endringer i fagskoleloven er et svar på Stortingets bestilling med hensyn til fagskoleutdanningene.

2.1.1 Forholdet mellom friskoleloven og fagskoleloven

I Innst. O. nr. 78 (2002-2003) viste komiteen til at fagskoleutdanning skal være et alternativ til høyere utdanning og skal synliggjøre kortere yrkesrettede utdanninger som et reelt alternativ til de lengre utdanningsløpene. Fagskoleutdanning skal bygge på videregående opplærings nivå eller tilsvarende realkompetanse. Flere av de godkjente fagskoleutdanningene representerer påbyggingsstudier av særlig interesse for fagarbeidere og helse- og omsorgsarbeidere med videregående opplæring, men uten generell studiekompetanse. Med nivåkrav til utdanningene og en tidsramme på et halvt til to år har de en annen profil enn studieløp ved universiteter og høyskoler, der bachelorgraden med tidsramme på tre år er rammen rundt de fleste grunnstudier.

I høringsnotatet om endring av friskoleloven foreslås det å avvike godkjenning etter kapittel 6A. Skoler som i dag har slik godkjenning, forventes å tilpasse seg enten privatskoleloven eller fagskoleloven i løpet av en overgangsperiode på tre år. Det vises videre til vedlagte høringsnotat om endringer i friskoleloven/ny privatskolelov.

Kap. 6A i friskoleloven ble tilføyd ved lov av 26.11.2004, men viderefører de tidligere reglene om godkjenning av skoler som har til formål å gi videregående yrkesrettet opplæring som ikke blir gitt ved videregående offentlige skoler, jf. tidligere friskolelov § 2-2 bokstav e) og privatskoleloven § 3 bokstav e). En rekke 6A-skoler startet på et tidspunkt da videregående opplæring ikke hadde tilbud tilsvarende det som ble opprettet ved disse skolene. Det er nå utdanningstilbud innen den offentlige videregående opplæring på mange av de samme fagområdene. Det gjelder for eksempel kunst og design, dans, reklame, reiseliv.

Mange av 6A-skolene har utviklet faglige opplegg og opptakspraksis som primært retter seg mot personer som har gjennomført videregående opplæring. Departementet finner det naturlig at disse derfor søker forankring i fagskoleloven, ved at NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen) foretar en faglig vurdering som sikrer studentene at utdanningen ligger over videregående opplærings nivå. NOKUT må også vurdere om utdanningen holder tilstrekkelig kvalitet og at tilbyder oppfyller formelle krav i loven med tilhørende forskrift, herunder krav til læringsmiljøet.

Godkjenning av utdanningen etter en utdanningslov kreves for at studentene skal få lån og stipend gjennom Statens lånekasse for utdanning.

2.1.2 Finansieringsordningen

I forbindelse med frysloven ble det bestemt at fagskolelovens § 8 annet ledd, skal lyde: *«Skoler som er godkjent etter denne loven innen 16. desember 2005, og som er godkjent etter friskoleloven, skal ha tilskudd etter reglene i friskoleloven.»*

Bakgrunnen for forslaget var at departementet så det som uheldig å få en bevegelse fra friskoleloven kap. 6A mot fagskoleloven i en situasjon der det skal foretas en avklaring mellom de to lovene, og finansieringsordningen for fagskolene skal utredes.¹

I bestemmelsens annet ledd heter det at skoler godkjent etter loven innen 16. desember 2005, og som er godkjent etter lov om frittstående skoler kap. 6A, har rett til tilskudd etter reglene i friskoleloven. Bestemmelsen omfatter to skoler.

I forslag til ny privatskolelov som er sendt på høring, foreslår departementet at 6A-skoler som får fagskolegodkjenning, får beholde statstilskuddet på samme nivå ved overgang til fagskoleloven.

Stortinget har også bedt om en avklaring av finansieringsordningen for alle godkjente fagskoler. Dette behandles i kap. 6.

2.2 Andre endringer

Etter at fagskoleloven trådte i kraft 20. juni 2003, har departementet mottatt en rekke henvendelser fra ulike grupper, med ønske om endringer i flere av bestemmelsene i loven. I forbindelse med det forberedende arbeidet til dette høringsbrevet satte departementet ned en referansegruppe². Gruppen diskuterte på fritt grunnlag sine erfaringer med fagskoleloven. Flere av endringsforslagene kommer på bakgrunn av tilbakemeldinger fra gruppen, samt departementets og NOKUTs erfaringer.

2.3 Forholdet til lov om universiteter og høyskoler

Fagskoleutdanninger er utdanninger over videregående opplærings nivå, i likhet med høyere utdanning. Fagskoleutdanningene skal være et alternativ til høyere utdanning. Departementet mener det kan være hensiktsmessig å harmonisere en del bestemmelser for høyere utdanning og fagskoleutdanning, slik det allerede er gjort når det gjelder læringsmiljø. Begge lover skal regulere offentlige og private tilbydere. Av den grunn er det naturlig å se på bestemmelsene i lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven), og forarbeidene, Ot.prp. nr. 79 (2003-2004) og Innst. O. nr. 48 (2004-2005), når man vurderer endringer i fagskoleloven.

¹ Jf. Ot.prp.nr.43 (2005-2006)

² I gruppen satt representanter fra Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY), Forum for Fagskoler, Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon (HSH), Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon (KS), Landsorganisasjonen i Norge (LO), Nasjonalt utvalg for tekniske fagskoler (NUTF), Norsk forbund for fjernundervisning og fleksibel utdanning (NFF), Næringslivets hovedorganisasjon (NHO), Rådet for fylkeskommunale fagskoler (RFF) og Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund (YS).

3. LOVENS FORMÅL OG VIRKEOMRÅDE

3.1 Gjeldende rett

3.1.1 Nåværende ordlyd, § 1

§ 1. *Formål og virkeområde*

Lovens formål er å etablere et system for offentlig godkjenning av fagskoleutdanninger. Loven skal bidra til at studenter ved fagskoleutdanninger får tilfredsstillende vilkår.

Loven gjelder for den som tilbyr fagskoleutdanning (tilbyder), og som har eller søker om godkjenning av fagskoleutdanningen etter § 2. Med fagskoleutdanning menes korte yrkesrettede utdanninger som bygger på videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse, og som har et omfang tilsvarende minimum et halvt studieår og maksimum to studieår.

Departementet gir forskrift om fylkeskommunens plikter.

3.1.2 Formål og virkeområde

Formålet med fagskoleloven er å etablere et system for offentlig godkjenning av fagskoleutdanninger og å sikre studentenes vilkår. For at en utdanning skal kunne godkjennes etter fagskoleloven må den være *yrkesrettet*, den må *bygge på videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse* og den må ha et *omfang tilsvarende minimum et halvt studieår og maksimum to studieår*.

Nåværende formålsparagraf avgrensar ikke geografisk virkeområde.

3.1.3 Begrepet "yrkesrettet"

I forarbeidene til nåværende lov har tolkningen av begrepet "yrkesrettet" vært helt sentralt i forståelsen av hva fagskoleutdanninger skal være.

I "Høring – forslag til lov om fagskoleutdanning" (datert 12.06.02) foreslo departementet denne ordlyden:

"Loven gjelder for korte yrkesrettede utdanninger som bygger på videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse, og som har minimum et halvt års og maksimum to års varighet."

I sine merknader knyttet departementet fagskoleutdanningene nært til arbeidslivet: *"Utdanningen må være av en slik karakter at den retter seg mot et særskilt yrke."*

I høringen pekte enkelte kunsthøgskoler og bibelskoler på at Bergutvalget³ i tillegg til yrkesrettet utdanning også foreslo at utdanningene kunne være rettet inn mot å dekke "andre samfunnsmessige behov". Departementet skrev derfor i Ot.prp. nr. 32 (2002-2003) Om lov om fagskoleutdanning:

"Departementet mener at begrepet "yrkesrettet" omfatter mer enn opplæring for et særskilt yrke, og at det må forstås i et vidt perspektiv. Begrepet kan omfatte egenskaper og ferdigheter det er behov for i arbeidslivet, som for eksempel samarbeidsevner og kreativitet."

I Innst.O.nr.78 (2002–2003) la komiteen til grunn en enda videre forståelse av hvilke utdanninger som skal falle inn under loven. En enstemmig komité viste til at: "... *det er et bredt spekter av utdanninger som vil kunne defineres inn som fagskole.*" Et flertall bestående av Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen bemerket at:

"...utdanningen skal være praktisk-teoretisk orientert og gi en opplæring som samfunnet, arbeidslivet, frivillig sektor og den enkelte har bruk for. Innholdet i andre samfunnsbehov kan komme fra feltene religion, etikk, kunst, kreativitet og ledertrening i frivillig sektor."

I samme innstilling uttalte komiteen "at lov om fagskoleutdanning vil formalisere et tilbud om korte yrkesrettede utdanninger som raskt fanger opp arbeidslivets skiftende behov for kompetanse og omstillingsdyktig arbeidskraft." Videre pekte komiteen på at: "...*utdanningen skal bidra til å sikre arbeidsmarkedet kompetanse innenfor yrkesfagene utover det som videregående skole gir*". Komiteen fremhevet også at: "...*utdanning ved fagskolene skal være et alternativ til høyere utdanning og skal synliggjøre kortere yrkesrettede utdanninger som et reelt alternativ til de lengre utdanningsløpene ved høyskolene og universitetene.*"

Forskrift 10. november 2003 nr. 1343 om godkjenning etter lov om fagskoleutdanning § 5 nr. 1 lyder: "Utdanningstilbudet skal være yrkesrettet. Det vil si at det gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere generelle opplæringstiltak."

I høringsbrevet til forskriften, datert 25.06.03, hadde departementet denne merknaden til § 5 nr. 1⁴:

"Utdanningene avgrenses mot utdanninger ved universiteter og høyskoler ved at de ikke har krav om å være forskningsbaserte, og ved at en fagskoleutdanning normalt er fullført på kortere tid enn bachelorgraden i universitets- og høyskole-systemet. At utdanningen er yrkesrettet vil ikke nødvendigvis si at den er rettet mot et bestemt yrke, men at den gir en kompetanse som kan tas i bruk direkte i arbeidslivet. Det skal være en avsluttet og selvstendig utdanning. Videre studier er ikke en nødvendig forutsetning for arbeid."

³ NOU 2000: 5 Mellom barken og veden

⁴ Jf. Høring - utkast til forskrift om godkjenning etter lov om fagskoleutdanning, datert 25.06.03.

3.1.4 Fylkeskommunens plikter

I forbindelse med stortingsbehandlingen av fagskoleloven⁵, ble det føyd til et tredje ledd i formålsparagrafen: *"Departementet gir forskrift om fylkeskommunens plikter"*. Bakgrunnen var at Stortinget ønsket å sikre at fylkeskommunen skulle ha driftsansvaret for de tekniske fagskolene, og at staten burde ha ansvaret for finansieringen av dette skoleslaget. Stortinget ønsket også å sikre at det er tilbud om fagskoleutdanning i alle fylker, enten i egen regi eller i et samarbeid mellom fylkeskommuner.

3.2 Departementets vurderinger og forslag

Departementet foreslår å endre formålsparagrafen, slik at tre sentrale formål med loven uttrykkelig angis i bestemmelsen:

- Hva slags utdanning loven skal legge til rette for.
- At studenter ved disse utdanningene skal ha tilfredsstillende vilkår.
- At loven skal sikre god kvalitet ved disse utdanningene.

3.2.1 § 1 første ledd

Nåværende formulering i § 1 første ledd; *"Lovens formål er å etablere et system for offentlig godkjenning"*, er det ikke naturlig å beholde, siden systemet er etablert og i arbeid. Departementet foreslår derfor en ny formulering: *"Lovens formål er å sikre fagskoleutdanninger av god kvalitet gjennom en offentlig godkjenningsordning"*.

3.2.2 Nivå og opptak

Før fagskoleloven trådte i kraft 20. juni 2003, hadde ikke fagskoleutdanning noen klar nivåmessig plassering i utdanningssystemet. Lov om teknisk fagskoleutdanning, som trådte i kraft 28. januar 2000, samsvarer i hovedsak med lov av 21. juni 1974 nr 55 om videregående opplæring, som i praksis hadde vært anvendt for teknisk fagskole. En rekke av friskolelovens 6A-skoler kaller seg fagskoler.

Dette har medført at det har rådet usikkerhet om hvilket nivå fagskoleutdanninger ligger på. NOKUT pekte i brev til Kunnskapsdepartementet av 27. april 2006 på at søkerne om godkjenning av fagskoleutdanning har store problemer med å forstå hva som ligger i kravet om at tilbudet skal bygge på videregående opplæring. NOKUT ba derfor om at departementet under sin gjennomgang av fagskoleloven også vurderte muligheten for å fastsette en opptaksforskrift for fagskoleutdanning, slik man har gjort for høyere utdanning.

Det er naturlig i en overgangsfase at mange av tilbyderne som søker om godkjenning av fagskoleutdanning har hatt problemer med å forstå hva som ligger i kravet om at tilbudet skal bygge på videregående opplæring. Det er først i 2006 at godkjenningspro-

⁵ Innst.O.nr.78 (2002–2003).

sessen har kommet i gjenge. 1. januar 2006 var det godkjent 11 fagskoleutdanninger. 20. september 2006 var tallet 277. Overgangsfasen er ennå ikke over.

Usikkerheten NOKUT peker på har i stor grad historiske årsaker, ved at utdanninger over tid har vokst frem på siden av den offentlige utdanningsstruktur. Fagskoleloven er imidlertid klar på at fagskoleutdanninger skal bygge på videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse. Det innebærer at utdanningen forutsettes å ligge på et nivå *over* videregående opplæring.

Fagskolelovens § 4 andre ledd lyder: *"Tilbyder skal ha forskrifter om opptak som inneholder krav til formell utdanning eller realkompetanse"*. Fagskoleutdanningen skiller seg fra høyere utdanning på flere områder med hensyn til opptak. Krav til generell studiekompetanse ved opptak til høyere utdanning gjelder ikke fagskoleutdanning. Departementet forutsetter at realkompetansevurderinger som foretas i forhold til den aktuelle utdanningen skal være individuelle og reelle.

Variasjonene mellom de ulike tilbudene av fagskoleutdanninger er store. Det er en grunnleggende forutsetning at tilbudene skal være fleksible. Med den store variasjonen i tilbud og målgrupper, mener departementet at det ikke er aktuelt å utforme en felles opptaksforskrift på linje med den som gjelder for høyere utdanning. Nivået må sikres gjennom fagplaner og NOKUTs vurdering, og opptakskrav formaliseres i det opptaksreglement som kreves etter lovens § 4 og som inngår i NOKUTs vurderingsgrunnlag.

3.2.3 Begrepet "yrkesrettet"

Flere i referansegruppen til fagskoleloven etterlyste et klarere signal om hva departementet vil med fagskoleloven, utover å sikre kvalitet og studentenes vilkår.

I Ot.prp.nr. 43 (2005-2006) varslet departementet at det ville vurdere begrepet "yrkesrettet" nærmere, med sikte på å skape en omforent forståelse av hvilke typer utdanninger som skal forankres i fagskoleloven.

I høringsbrevet om forslag til endringer i friskoleloven forutsetter departementet at de skoler som i dag er godkjent etter kap. 6A i friskoleloven, i løpet av den treårige overgangsperioden innretter seg etter vilkårene enten i fagskoleloven eller endret privatskolelov⁶. Dette gjelder blant annet bibelskoler og skoler innen estetiske fag, som kunst, design og dans.

Så lenge begrepet "yrkesrettet" ikke er koblet til bestemte yrker med bestemte sertifiseringsordninger, vil det alltid oppstå avgrensingsproblemer. Problematikken har blitt forsterket ved at ulike drøftinger og beskrivelser har vært lagt til grunn når begrepet har blitt tolket. NOKUT har i sitt godkjenningsarbeid forholdt seg til forskriften, og til forarbeidene til lov og forskrift⁷. NOKUT har pekt på den uklarhet som ligger i ulike

⁶ Se vedlegg 4, Høringsnotat om forslag til endringer i friskoleloven, pkt. 9.2.

⁷ Ot.prp. nr. 32 (2002-2003), Innst.O.nr.78 (2002-2003) og høringsbrev om forskrift, datert 25.06.03.

formuleringer. Departementet mener derfor at det er behov for en klarere forståelse av begrepet.

Fagskoleutdanninger skal være innrettet mot arbeidslivet. Det innebærer at utdanningene skal gi kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere skolegang eller studier. Selv om det alltid vil være et avgrensingsproblem i forhold til forståelsen av begrepet "yrkesrettet", vil problemet bli mindre hvis man bare har én formulering og én drøfting av begrepet å forholde seg til, jf. de ulike formuleringene i forarbeidet til nåværende lov.

Departementet foreslår derfor at det lovfestes i formålsparagrafen at fagskoleutdanning skal gi en kompetanse som kan brukes i arbeidslivet uten ytterligere generelle opplæringstiltak, slik det nå er formulert i forskrift om godkjenning etter lov om fagskoleutdanning.

Departementet legger til grunn at fagskoleutdanninger ligger på et nivå over videregående opplæring og skiller seg fra utdanninger ved universiteter og høyskoler ved at de ikke har krav om å være forskningsbaserte. Fagskoleutdanninger har et omfang tilsvarende minimum et halvt studieår og maksimum to studieår. At utdanningen er yrkesrettet, vil ikke nødvendigvis si at den er rettet mot et bestemt yrke, men at den gir en kompetanse som kan tas i bruk direkte i arbeidslivet. Det skal være en avsluttet og selvstendig utdanning. Videre studier skal ikke være en nødvendig forutsetning for arbeid.

3.2.4 Lovens virkeområde

Universitets- og høyskoleloven § 1-2 femte til syvende ledd innholder bestemmelser om lovens stedlige virkeområde. Fagskoleloven har ingen tilsvarende bestemmelse.

Departementet gjorde bl.a. følgende vurdering vedrørende behovet for å regulere universitets- og høyskolelovens stedlige virkeområde, jf. Ot.prp. nr. 79 (2003-2004) Om lov om universiteter og høyskoler, side 15:

"<...> I lys av en økende internasjonalisering er det imidlertid naturlig å vurdere i hvilken grad institusjonene skal kunne bruke sine faglige fullmakter til å tilby studier og tildele norske grader utenfor Norges grenser.

Departementet anser det som viktig å oppstille en hovedregel i loven der det slås fast at loven gjelder for virksomhet ved institusjoner i Norge. <...> Det vil heller ikke være til hinder for at deler av undervisningen ved norske institusjoner, som leder frem til norske grader, kan organiseres i utlandet. Det sentrale er at kvalitetssikringen av den virksomhet som norske institusjoner er ansvarlig for, må skje i Norge, og at tildeling av grader og avvikling av eksamen har et tydelig fundament i virksomheten i Norge. I tillegg er det en absolutt forutsetning at

NOKUT kan kontrollere at alle sider av institusjonenes akkrediterte utdanningstilbud er kvalitetssikret.”

I lys av de vurderinger som ble gjort i forarbeidene til universitets- og høyskoleloven, mener departementet det kan være behov for en regulering også av fagskolelovens geografiske virkeområde. Departementet vil derfor foreslå at det i fagskoleloven § 1 inntas bestemmelser om lovens stedlige virkeområde tilsvarende den hjemmel som fremgår av lov om universiteter og høyskoler.

Departementet ser at det kan være fagskoleutdanninger som ut i fra sin egenart, og med spesielle utdanningsløp, kan ha behov for en noen videre tilgang til å kunne organisere og legge deler av undervisningen i utlandet, for eksempel fagskoleutdanninger innen bi-stand, misjon eller lignende.

Det følger av forarbeidene til universitets- og høyskoleloven at departementet mener at bestemmelsen om stedlig virkeområde *”vil ikke være til hinder for at norske institusjoner har deler av sin akkrediterte virksomhet eller undervisning organisert i utlandet.”*, jf. departementets merknader til § 1-2 femte til syvende ledd, Ot.prp. nr. 79 (2003-2004). Når departementet nå foreslår en regulering av fagskolelovens geografiske virkeområde, bør de samme vurderingene om undervisning organisert i utlandet ligge til grunn, som kommer til uttrykk i forarbeidene til universitets- og høyskoleloven. Det sentrale er at kvalitetssikringen av den virksomheten som norske institusjoner er ansvarlig for, må skje i Norge, og at den undervisning som foregår i utlandet har et tydelig fundament i virksomheten i Norge. I tillegg er det en absolutt forutsetning at NOKUT kan kontrollere at alle sider av det utdanningstilbud som er godkjent er kvalitetssikret.

I forbindelse med fastsetting av overgangsbestemmelser vil departementet vurdere behovet for overgangsordninger for utdanninger som har godkjenning etter nåværende fagskolelov, jf. kap 9.

3.2.5 § 1 tredje ledd om fylkeskommunens plikter

Fagskoleloven gir ingen plikt til fylkeskommunene til å tilby teknisk fagskoleutdanning. Departementet har, gjennom statsbudsjettet og tildelingsbrev, sikret fortsatt drift ved de fylkeskommunale tekniske fagskolene. Det tilbys i dag teknisk fagskoleutdanning i alle landets fylker. Fagskoleloven skiller ikke mellom tekniske fagskoleutdanninger og andre fagskoleutdanninger. Det synes derfor unødvendig at loven forutsetter en forskrift på dette området. Departementet foreslår derfor at formålsparagrafens tredje ledd oppheves.

3.3 Forslag til ny ordlyd

§ 1. *Formål og virkeområde*

Lovens formål er å sikre fagskoleutdanninger av god kvalitet gjennom en offentlig godkjenningsordning. Loven skal bidra til at studenter ved fagskoleutdanninger får tilfredsstillende vilkår.

Loven gjelder for den som tilbyr fagskoleutdanning (tilbyder), og som har godkjenning av fagskoleutdanningen etter § 2. Med fagskoleutdanning menes korte yrkesrettede utdanninger som bygger på videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse, og som har et omfang tilsvarende minimum et halvt studieår og maksimum to studieår. Med yrkesrettet utdanning menes utdanning som gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere generelle opplæringstiltak.

Loven gjelder for tilbydere av fagskoleutdanning med virksomhet i riket. Loven gjelder for Svalbard og Jan Mayen for så vidt ikke annet fastsettes av Kongen. Kongen kan fastsette særlige regler under hensyn til de stedlige forhold.

Loven gjelder ikke for virksomhet som utføres utenfor riket. Kongen kan bestemme at slik virksomhet likevel skal omfattes helt eller delvis av lovens bestemmelser.

Etter avtale med fremmed stat eller internasjonal organisasjon kan lovens virkeområde utvides eller innskrenkes på avgrensede saksområder.

4. GODKJENNING

4.1 Gjeldende rett

4.1.1 Nåværende ordlyd, § 2

§ 2. *Godkjenning*

En utdanning som faller inn under definisjonen i § 1, kan etter søknad godkjennes.

Godkjenning foretas av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT), jf. lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler kapittel 2.

Dersom vilkårene for godkjenning ikke lenger er oppfylt, kan godkjenning trekkes tilbake. Dersom godkjenning trekkes tilbake, har

tilbyder ansvar for å sikre at studentene får gjennomført påbegynt utdanning på en tilfredsstillende måte.

Departementet gir forskrift om godkjenningsordningen.

4.1.2 Departementets kommentarer

Det følger av nåværende fagskolelov § 2 at utdanning som faller inn under lovens definisjon av fagskoleutdanning kan godkjennes etter søknad. Av forarbeidene til nåværende lov følger at departementet vurderte det som mest hensiktsmessig at en godkjenningsordning i utgangspunktet ble etablert som et system for godkjenning av selve utdanningstilbudene. Departementet skrev i Ot.prp. nr. 32 (2003-2003) Om lov om fagskoleutdanning, side 12, at:

”Godkjenning av utdanningstilbud vil si at en tilbyder av fagskoleutdanning blir godkjent for å gi tilbud innenfor et visst fagområde, men får ikke generell godkjenning for å opprette nye fagtilbud på andre områder. En godkjenning av utdanning bør gi institusjonen rom for fleksibilitet og mulighet til en viss endring i tilbudene innenfor fagområdet.”

Godkjenningen foretas av NOKUT. Departementet har i forskrift fastsatt nærmere bestemmelser og vilkår for godkjenning av tilbud etter fagskoleloven, jf. *forskrift om godkjenning etter lov om fagskoleutdanning*. Av forskriften følger blant annet at NOKUT skal behandle søknader om vesentlige endringer i allerede godkjente tilbud, herunder etablering av godkjente undervisningstilbud på nye steder. Videre skal NOKUT utarbeide retningslinjer for behandling av søknader, herunder krav til utforming av søknader og krav til dokumentasjon av styringsordning og reglementer m.m. etter fagskoleloven.

4.2 Departementets vurderinger og forslag

Dagens godkjenningsordning innebærer at det fattes individuelle forvaltningsvedtak etter søknad hos NOKUT. Departementet foreslår at dagens ordning med at NOKUT, etter søknad, kan gi godkjenning videreføres. For å bli godkjent må utdanningen falle inn under definisjonen i fagskoleloven § 1 og øvrige vilkår i fagskoleloven med tilhørende forskrifter må være oppfylte. Videre må utdanningen tilfredsstille de kvalitetskrav som fremgår av lov og forskrift.

NOKUT behandler et meget stort antall søknader om godkjenning av fagskoleutdanning. Søknadsprosedyrene har vist seg å være arbeidskrevende og tidskrevende. Departementet har mottatt synspunkter på at nåværende godkjenningsordning ikke legger til rette for fleksibilitet, slik at utdanningstilbudene på en hensiktsmessig måte kan tilpasses skiftende behov. Flere av tilbyderne ønsker en åpning i regelverket for godkjenning av *tilbyder* av fagskoleutdanning som sådan og tilhørende faglige fullmakter. Dette vil forenkle saksbehandlingen og øke fleksibiliteten for den enkelte tilbyder.

I forarbeidene til nåværende bestemmelse pekte departementet på at gruppen av tilbydere av fagskoleutdanning er sammensatt av svært forskjellige typer av institusjoner, både hva gjelder fagtilbud og størrelse. Med bakgrunn i dette vurderte departementet det som mest hensiktsmessig å etablere et system for godkjenning av selve utdannings-tilbudene, jf. Ot.prp. nr. 32 (2003-2003). Samtidig skrev departementet at

” <...> det for enkelte større institusjoner, med en bred fagportefølje, etter hvert kan være hensiktsmessig å også vurdere en ordning med godkjenning av institusjonen som sådan, med fullmakter til å opprette og legge ned fagtilbud. Overordnede standarder for godkjenning av institusjoner vil eventuelt måtte utarbeides i forskrift, mens NOKUT kan fastsette nærmere kriterier for godkjenningen. Et grunnleggende krav ved eventuell godkjenning av institusjoner må, tilsvarende som ved akkreditering av statlige og private universiteter og høyskoler, være at institusjonen har tilfredsstillende interne systemer for kvalitetssikring.”

Departementet har fastsatt forskrift om godkjenning etter lov om fagskoleutdanning. Etter nåværende forskrift kan ikke tilbyder av godkjent fagskoleutdanning endre eller utvide utdanningen innenfor allerede gitt godkjenning, med unntak av at tilbud som er godkjent som heltids- eller deltidsstudium, kan tilbys på deltid eller heltid samme sted, og etter samme undervisningsmodell, forutsatt at tilbudet ellers er i samsvar med godkjenningen.

Departementet mener at begrunnelsen for å godkjenne utdanningstilbudene enkeltvis fortsatt er relevant, ettersom det er mange tilbydere med ett eller få utdanningstilbud. Derfor foreslår departementet at nåværende ordning med godkjenning av enkelttilbud videreføres som en hovedregel.

Samtidig ser departementet at det bør være adgang til mer fleksible godkjenningsordninger. En mer fleksibel ordning kan være at en åpner for at tilbyder av allerede godkjent utdanningstilbud, under visse vilkår, kan etablere tilsvarende utdanningstilbud andre steder uten ny søknad om godkjenning. En slik utvidelse vil kunne reguleres i forskrift.

Departementet mener videre at det kan være rimelig at det gis mulighet til godkjenning av tilbydere av fagskoleutdanning under visse vilkår, slik det er for private høyskoler. Det ville innebære at en tilbyder gis fullmakt til å opprette og legge ned fagtilbud innen definerte fagområder og varighet av utdanninger, uten ytterligere godkjenning fra NOKUT. Det vil være nødvendig å stille flere vilkår og strengere krav for å få godkjenning som tilbyder med tilhørende faglige fullmakter. En utvidelse av kravene vil innebære en mer omfattende behandling/vurdering hos NOKUT, men det vil kunne innebære tidsbesparelse over tid.

I forarbeidene til nåværende fagskolelov er det åpnet for en dreining til institusjonsgodkjenning. Det ble også drøftet en mulighet til å regulere en slik utvidelse i forskrift. Departementets vurdering er at en åpning for godkjenning av tilbyder av fagskoleutdanning bør reguleres i lov. Overordnede standarder og vilkår for slik godkjenning kan re-

guleres gjennom forskrift fastsatt av departementet. Nærmere kriterier for godkjenning kan fastsettes av NOKUT. Et minstekrav bør dog være at tilbyderen har et tilfredsstillende internt system for kvalitetssikring. I denne sammenheng ønsker departementet også å vurdere innføring av et generelt krav til tilfredsstillende internt kvalitetssikrings-system for alle tilbydere av fagskoleutdanning.

Dagens fagskolelov har som formål å etablere et system for offentlig godkjenning av fagskoleutdanning. Departementet foreslår nå en oppdatering av formålsbestemmelsen på dette punktet, slik at lovens formål vil være å sikre fagskoleutdanninger av god kvalitet gjennom en offentlig godkjenningsordning, jf. 3.2.1. Det er viktig at tilbyders ansvar for kvaliteten i utdanningen slås fast. Departementet mener at et krav om at tilbyder skal ha et *tilfredsstillende* internt system for kvalitetssikring bidrar til å sikre kvaliteten i en utdanning. Departementet foreslår derfor at det innføres et slikt krav for all fagskoleutdanning. Det foreslås videre at studentevalueringer av undervisningen, eller andre elementer i utdanningen, alltid bør inngå som en systematisk del av kvalitetssikringen. For øvrig vil kravet til kvalitetssikringssystem kunne variere avhengig av for eksempel hvor omfattende en tilbyders virksomhet er, hvor mange utdanningstilbud en tilbyder har, om det er spørsmål om godkjenning av et enkelt utdanningstilbud eller om det gjelder en godkjenning av en tilbyder som sådan. Det foreslås at departementet kan fastsette forskrifter om krav til kvalitetssikringssystem. Dette vil innebære et nytt krav jf. med dagens ordning. Departementet foreslår derfor at tilbydere som har godkjent utdanning etter fagskoleloven skal gis rimelig frist til å utvikle kvalitetssikringssystemer før ordningen trer i kraft.

Departementet foreslår at det i fagskoleloven § 2 tilføyes et nytt andre ledd der det åpnes for godkjenning av tilbyder. Videre foreslår departementet at det tilføyes et nytt fjerde ledd om krav til tilfredsstillende interne systemer for kvalitetssikring for all fagskoleutdanning.

Godkjenning av fagskoleutdanning foretas av NOKUT, jf. § 2 andre ledd. Av fagskoleloven § 2 tredje ledd følger at en godkjenning kan trekkes tilbake, dersom vilkårene for godkjenning ikke lenger er oppfylt. Det går ikke frem av nåværende fagskolelov hvem som foretar en slik vurdering og heller ikke hvem som kan trekke tilbake en godkjenning. Av forskriften til fagskoleloven følger at NOKUT på fritt grunnlag kan foreta en evaluering av et utdanningstilbud med sikte på revidering av godkjenning som tidligere er gitt (jf. forskriften § 6 nr. 1). Av forskriften § 6 nr. 6 går det videre frem at NOKUTs vedtak om å trekke tilbake godkjenning av utdanningstilbud sendes til tilbyder og i kopi til departementet. Departementet følger opp med tilbaketrekking av rettigheter gitt med hjemmel i fagskoleloven § 2.

Departementet foreslår at det går frem av loven at det er NOKUT som kan trekke tilbake en godkjenning.

4.3 Forslag til ny ordlyd

§ 2. Godkjenning

En utdanning som faller inn under definisjonen i § 1 og fyller øvrige vilkår fastsatt i denne lov med tilhørende forskrifter, kan etter søknad godkjennes som fagskoleutdanning.

Tilbyder av utdanning som er godkjent som fagskoleutdanning, kan under visse vilkår få fullmakt til selv å opprette og legge ned fagskoleutdanninger innen visse fagområder (godkjent tilbyder). Departementet gir forskrift om vilkår for godkjenning av tilbyder.

Godkjenning foretas av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT), jf. lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler kapittel 2.

Tilbydere som får godkjenning etter første eller andre ledd skal ha tilfredsstillende interne systemer for kvalitetssikring. Studentevalueringer skal inngå i systemene for kvalitetssikring. Departementet kan fastsette forskrift.

Dersom vilkårene for godkjenning ikke lenger er oppfylt, kan NOKUT trekke tilbake godkjenningen. Dersom godkjenning trekkes tilbake, har tilbyder ansvar for å sikre at studentene får gjennomført påbegynt utdanning på en tilfredsstillende måte.

Departementet gir forskrift om godkjenningsordningen og om rettigheter og plikter som følger av godkjenning.

5. KRAV TIL ORGANISERING OG LEDELSE

5.1 Gjeldende rett

5.1.1 Nåværende ordlyd, § 3

§ 3. Organisasjon og ledelse

Tilbydere av fagskoleutdanning som ikke helt ut er eid av staten, fylkeskommune eller kommune, skal være organisert som et selvstendig rettssubjekt med et styre som øverste ansvarlige styringsorgan.

Styret er ansvarlig for at studentene får den utdanning som er forutsatt som grunnlag for godkjenningen, at alle vilkår for eventuelle offentlige tilskudd overholdes og at virksomheten for øvrig drives i samsvar med de lover og regler som er gitt. Styret er ansvarlig for at de opplysninger som blir

gitt godkjenningsorganet og utdanningssøkende, er korrekte og fullstendige.

Tilbyder skal ha en administrativ og faglig ledelse som skal stå for den daglige driften av utdanningen innenfor de retningslinjer og pålegg styret har gitt. Den administrative og faglige ledelse ansettes av styret.

Tilbydere eid av staten, fylkeskommune eller kommune skal ha et styre som øverste ansvarlige styringsorgan.

Studenter og ansatte skal ha representanter med møte-, tale- og forslagsrett i alle tilfeller der styret behandler saker av betydning for gjennomføringen av godkjent fagskoleutdanning. Studentrepresentantene og ansatterepresentantene velges av og blant studentene og de ansatte.

5.1.2 Departementets kommentarer

Nåværende fagskolelov § 3 inneholder bestemmelser om organisasjon og ledelse av fagskoleutdanning. Loven stiller krav om at tilbydere av fagskoleutdanning som ikke helt ut er eid av staten, fylkeskommune eller kommune, skal være organisert som et selvstendig rettssubjekt med et styre som øverste ansvarlige styringsorgan (jf. § 3 første ledd). For tilbydere eid av staten, fylkeskommune eller kommune er det krav om at disse skal ha et styre som øverste ansvarlige styringsorgan (jf. § 3 fjerde ledd). Studenter og ansatte skal være representert i styremøter i saker av betydning for gjennomføringen av godkjent fagskoleutdanning (jf. § 3 femte ledd). Det stilles ikke krav om sammensetningen av styret for øvrig. Bestemmelsens andre og tredje ledd regulerer styrets ansvar og krav om en administrativ og faglig ledelse.

5.2 Departementets vurderinger og forslag

Departementet har mottatt flere henvendelser vedrørende kravene i fagskoleloven § 3. Noen mener at kravene om organisering som et selvstendig rettssubjekt, eget styre m.v. bidrar til mer byråkrati ved etablering av nye fagskoleutdanningstilbud. NOKUT har pekt på behov for en klargjøring av hva som ligger i at tilbyder skal være organisert som et selvstendig rettssubjekt. Det er også stilt spørsmål ved om paragrafens andre og tredje ledd kun skal gjelde for private tilbydere, da kravet om styre for tilbydere eid av staten, fylkeskommune og kommune følger først av paragrafens fjerde ledd. Det er videre pekt på uklarheter ved om det er styret, eller staten, fylkeskommune, kommune som eier, som er tilbyder i lovens forstand.

I Ot.prp. nr. 32 (2002-2003) Om lov om fagskoleutdanning foreslo departementet en bestemmelse om at tilbydere av fagskoleutdanning som ikke helt ut er eid av staten, fylkeskommune eller kommune, skal være organisert som et selvstendig rettssubjekt med et styre som øverste ansvarlig styringsorgan (jf. fagskoleloven § 3 første ledd). I forarbeidene pekte departementet på behovet for at det stilles krav om at den som tilbyr

fagskoleutdanning godkjent etter loven, skal ha en ryddig organisasjonsmessig ramme med et ansvarlig styre og en daglig ledelse.

Det ble ikke foreslått krav om eget styre i de tilfeller hvor stat, fylkeskommune eller kommune er eier av utdanningsinstitusjonen. Departementet mente at vedkommende forvaltningsnivå vil være øverste ansvarlig, men kan selv organisere driften slik det finner det hensiktsmessig innenfor de rammer loven fastsetter. Etter forslag fra KUF-komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble det tatt inn et fjerde ledd i fagskoleloven § 3, der det stilles krav om at tilbydere eid av staten, fylkeskommunene eller kommune skal ha et styre som øverste ansvarlig styringsorgan, jf. Innst.O.nr. 78 (2002-2003).

Departementet mener at ansvaret for godkjent fagskoleutdanning må plasseres og organiseres på en tydelig måte. Dette er viktig for å kunne følge opp og føre tilsyn med virksomheten, men også for at studenter og søkere til slik utdanning skal vite hvem som har det øverste ansvaret. Derfor mener departementet at et minstekrav er at tilbydere av godkjente fagskoleutdanninger skal ha et styre som er øverste ansvarlige styringsorgan, og at dette kravet bør gjelde for all fagskoleutdanning, dvs. både utdanning i offentlig og privat regi. Det bør legges opp til at flere fagskoleutdanninger hos samme tilbyder skal kunne ha et felles styre.

Videre mener departementet at styrets ansvar for virksomheten, samt studenter og ansattes rett til representasjon som følger av fagskoleloven, må gjelde for både offentlige og private fagskoleutdanninger. For at dette skal gå tydeligere frem foreslår departementet at § 3 endres slik at kravet om styret som øverste ansvarlige organ legges inn som et nytt første ledd i paragrafen.

Videre foreslår departementet at det stilles krav i loven om minst fem medlemmer i styret. Oppnevningen av styret må være i samsvar med rettsgrunnlaget skolen drives etter, for eksempel har aksjeloven bestemmelser om hvordan styret oppnevnes, og de ansatte er sikret en ordinær plass i styret, dersom virksomheten er av noe omfang. Det foreslås å videreføre den rett studenter og ansatte har til å være representert når styret behandler saker av betydning for gjennomføringen av godkjent fagskoleutdanning. Det foreslås ikke regulering i loven av styrets øvrige sammensetning. Departementet ønsker imidlertid en åpning for å kunne kreve at andre, for eksempel representanter for næringslivet/arbeidslivet skal ha møterett når styret behandler saker av betydning for godkjent fagskoleutdanning. Det foreslås at det gis hjemmel til at departementet kan gi forskrifter om organisering, styring og ledelse av fagskoleutdanning, herunder bestemmelser om møte-, tale- og forslagsrett i styret.

Mange har pekt på problemer med forståelsen av kravet om at tilbydere av fagskoleutdanning som ikke helt ut er eid av staten, fylkeskommune eller kommune skal være organisert som selvstendig rettssubjekt. Det følger av forarbeidene til nåværende fagskolelov at begrunnelsen for kravet er at styret blir ansvarlig etter den lov tilbyder er organisert etter. Departementet foreslår at nåværende § 3 første ledd endres slik at det ikke lenger stilles krav om organisering som selvstendig rettssubjekt.

Det forelås samtidig at tilbydere av godkjent fagskoleutdanning som ikke helt ut er eid av staten, fylkeskommune eller kommune, skal være registrert i Enhetsregisteret (jf. lov 3. juni 1994 nr. 15 om Enhetsregisteret), jf. 7.3 forslag til ny § 10 i fagskoleloven. Dette innebærer at tilbyder må fylle de krav lov om Enhetsregisteret stiller.

I henhold universitets- og høyskoleloven § 1-2 fjerde ledd kan departementet, etter innstilling fra styret, vedta at det kan gjøres avvik fra loven og forskriftene til loven i forbindelse med tidsavgrensede pedagogiske eller organisatoriske forsøk. Nåværende fagskolelov har ikke noen tilsvarende hjemmel for å dispensere fra lov og forskrift i forbindelse med forsøk.

Departementet mener at det kan være behov for en hjemmel som åpner for å gjøre unntak fra lovens normalordning i enkelttilfeller, dersom det er nødvendig for å gjennomføre forsøksordninger av organisatorisk art. Derfor vil departementet foreslå en lov-hjemmel i fagskoleloven som åpner for at departementet kan gjøre unntak fra loven, eller forskriftene gitt i medhold av loven, i forbindelse med tidsavgrensede organisatoriske forsøk. Det forutsettes at det ved vedtak om en slik forsøksordning foretas en helhetlig vurdering, hvor en rekke ulike hensyn må tas i betraktning. Det gjelder for eksempel studentenes rettssikkerhet, kvalitetssikring av tilbud og andre hensyn ivaretatt i lov og forskrift.

I forbindelse med fastsetting av overgangsbestemmelser vil departementet vurdere behovet for overgangsordninger for utdanninger som har godkjenning etter nåværende fagskolelov, jf. kap 9.

5.3 Forslag til ny ordlyd

§ 3. *Organisasjon og ledelse*

Tilbyder av fagskoleutdanning skal ha et styre med minst fem medlemmer som øverste ansvarlige styringsorgan.

Styret er ansvarlig for at studentene får den utdanning som er forutsatt som grunnlag for godkjenningen, at alle vilkår for eventuelle offentlige tilskudd overholdes og at virksomheten for øvrig drives i samsvar med gjeldende lover og regler. Styret er ansvarlig for at de opplysninger som blir gitt godkjenningsorganet og utdanningssøkende, er korrekte og fullstendige.

Tilbyder skal ha en administrativ og faglig ledelse som skal stå for den daglige driften av utdanningen innenfor de retningslinjer og pålegg styret har gitt. Den administrative og faglige ledelse ansettes av styret.

Studenter og ansatte skal ha representanter med møte-, tale- og forslagsrett i alle tilfeller der styret behandler saker av betydning for

gjennomføringen av godkjent fagskoleutdanning. Studentrepresentantene og ansattrepresentantene velges av og blant studentene og de ansatte.

Departementet kan gi forskrifter om organisering, styring og ledelse av fagskoleutdanning, herunder bestemmelser om representasjon i styrende organer.

Departementet kan vedta at det kan gjøres avvik fra loven og forskriftene til loven i forbindelse med tidsavgrensede organisatoriske forsøk.

6. OFFENTLIG TILSKUDD TIL FAGSKOLEUTDANNING

6.1 Gjeldende rett

6.1.1 Nåværende ordlyd, § 8

§ 8. Offentlig tilskudd til fagskoleutdanning

Det kan gis offentlig tilskudd til tilbydere av fagskoleutdanning som er godkjent etter denne loven.

Skoler som er godkjent etter denne loven innen 16. desember 2005, og som er godkjent etter lov 4. juli 2003 nr. 84 om frittstående skolar kap. 6A, har rett til tilskudd etter reglene i friskolelova.

Departementet gir forskrift om vilkår for og beregning av tilskudd.

6.1.2 Departementets kommentarer

Nåværende lov gir bestemmelser om offentlig tilskudd til fagskoleutdanning i § 8. Hovedbestemmelsen sier at det kan gis tilskudd til tilbydere av fagskoleutdanning som er godkjent etter fagskoleloven.

I bestemmelsens annet ledd heter det at skoler godkjent etter loven innen 16. desember 2005, og som er godkjent etter lov om frittstående skoler kap. 6A, har rett til tilskudd etter reglene i friskoleloven. To skoler har tilskudd etter denne bestemmelsen. Bestemmelsen ble endret ved lov av 9. juni 2006 nr. 17. Begrunnelsen for endringen var at departementet så det som uheldig å få en bevegelse fra friskolelovens kap. 6A mot fagskoleloven, i en situasjon der det skulle foretas en avklaring mellom det to lovene og finansieringsordningen for fagskolene skulle utredes.

Videre heter det i bestemmelsens tredje ledd at departementet fastsetter forskrift for vilkår og beregning av tilskudd. Departementet har ikke sett behov for å fastsette for-

skrift, ettersom det ikke har blitt gitt tilskudd til offentlige godkjente fagskoleutdanninger etter bestemmelsens første ledd. I tildelingsbrevene til de to godkjente fagskoleutdanningene som har fått tilskudd etter reglene i friskoleloven (jf. bestemmelsens annet ledd), har det blitt klargjort hvilke vilkår og beregningsregler som gjelder, med henvisning til gjeldene forskrift for finansiering av frittstående skoler.

Det eksisterer i dag en tilskuddsordning (kap. 276 post 70) for tekniske fagskoleutdanninger. Denne omfatter tilbud gitt ved tekniske fagskoler som var omfattet av tidligere lov 28. januar 2000 nr. 9 om tekniske fagskoler. Disse skolene har vært omfattet av en overgangsordning som innebærer at skolene må ha søkt NOKUT om godkjenning innen 10. november 2006 dersom de skal drive videre på samme vilkår. Tilskuddsordningen for disse fagskoleutdanningene videreføres på statsbudsjettet for 2007. Tekniske fagskoleutdanninger som har fått avslag på sin godkjenningssøknad, eller som ikke har søkt innen fristen, vil imidlertid ikke få videreført tilskudd.

6.2 Departementets vurderinger og forslag

I nåværende lov skilles det mellom godkjenning som fagskoleutdanning og offentlig tilskudd. Det innebærer at en godkjenning ikke gir noe rettskrav på offentlig tilskudd. Godkjenning etter fagskoleloven og tildeling av offentlig tilskudd vil være to separate vurderinger. Loven tar videre utgangspunkt i at det som hovedregel er etterspørsel og betalingsvilje i markedet som styrer etterspørselen etter fagskoleutdanning.

Departementet foreslår å videreføre disse hovedprinsippene.

Departementet foreslår å opprettholde nåværende bestemmelse i § 8 første ledd, men foreslår å erstatte "offentlig tilskudd" med "statlig tilskudd". Dette innebærer ingen realitetsendring, men tydeliggjør at tilskuddet er statlig. Bestemmelsen innebærer at kun utdanninger som er godkjent etter denne loven, kan kjennes berettiget til tilskudd. Lovforslaget åpner for at det kan gis tilskudd til både offentlige og private tilbydere. Gjeldende budsjетtrammer vil være et viktig hensyn ved den samlede vurdering av søknader om tilskudd fra tilbydere av fagskoleutdanning.

I høringsnotatet om forslag til endringer i privatskoleloven foreslås det at kap. 6A i friskoleloven opphører innen en treårsperiode. Departementet forutsetter at de skoler som i dag er godkjent etter kap. 6A, i løpet av denne treårige overgangsperioden innretter seg etter vilkårene i enten fagskoleloven eller privatskoleloven, ev. universitets- og høyskoleloven. De av dagens kap. 6A-skoler som blir godkjente etter fagskoleloven, foreslås ved overgang til ny lov å få beholde tilskuddet på uendret nivå. Som fagskoleutdanning vil skolene være underlagt de vilkår og bestemmelser som gjelder for offentlig tilskudd etter fagskoleloven.

Departementet foreslår at bestemmelsen i § 8 annet ledd opphører slik at de to skolene det gjelder ikke kommer i en særstilling i forhold til andre 6A-skoler. Departementet vil også peke på at kap. 6A er foreslått opphevet i forslag til ny privatskolelov, som departementet har sendt på høring, og at henvisningen derfor ikke vil være aktuell etter over-

gangsperiodens utløp. Det foreslås å gi hjemmel til at Kongen kan bestemme nærmere om overgangsordninger.

I nåværende lov heter det at departementet gir forskrift om vilkår for og beregning av tilskudd. Departementet har ikke sett det som aktuelt å fastsette forskrift, ettersom kun to godkjente fagskoleutdanninger hittil har fått tilskudd. Disse har fått tilskudd etter reglene i friskoleloven, jf. § 8 annet ledd. Departementet vurderer det som tilstrekkelig å fastsette vilkår for bruken av offentlig tilskudd, grunnlag for kontroll med bruk av midlene osv. i tilskuddsbrev til tilbydere av fagskoleutdanning, slik det i dag gjøres for tilbydere av teknisk fagskoleutdanning. For private tilbydere vil det være naturlig å se hen til forskriften som gjelder for private skoler når vilkår fastsettes. Det vises til lov om universiteter og høyskoler, der det ikke er gitt hjemmel for å fastsette forskrift til bestemmelsen om statlig tilskudd i § 8-3. Behovet for forskrift kan imidlertid endre seg, og departementet vil derfor foreslå en hjemmel til at det kan gis forskrift om offentlig finansiering av fagskoleutdanning. I en forskrift kan det være aktuelt å gi nærmere regler om blant annet hvilke vilkår som gjelder, beskrive hvordan tilskuddet beregnes, angis nærmere krav til regnskapsføring og grunnlag for kontroll med bruken av midlene.

Departementet foreslår en bestemmelse som fastslår at departementet fører tilsyn med tilbydere av fagskoleutdanninger som mottar statstilskudd, og videre at departementet kan gi nærmere bestemmelser om årsregnskap og tilsyn i forskrift. Bestemmelsen er parallell til § 8-3 tredje ledd i lov om universiteter og høyskoler og gjelder institusjonens systemer og rutiner for rapportering til departementet.

Departementet foreslår å innføre en bestemmelse som regulerer adgangen til å ta egenbetaling. Nåværende fagskolelov har ingen regulering av dette. Departementet mener det vil bidra til klargjøring og til en større rettslig forutsigbarhet for studentene å sette rammer for adgangen til å ta egenbetaling. Det forelås at egenbetaling fra studenter bare kan kreves dersom det ikke gjennom forutsetninger for statstilskuddet er fastsatt at utdanningstilbudet skal være gratis. Departementet ønsker ikke å fastsette størrelsen på egenbetalingen, men foreslår at det lovfestes at statlig tilskudd og egenbetaling fra studentene skal komme studentene til gode. Tilbydere som mottar statlig tilskudd skal ikke kunne gi økonomisk utbytte eller på annen måte overføre overskudd til eier eller dens nærstående. Tilsvarende bestemmelse finnes i lov om universiteter og høyskoler.

Departementet foreslår at det gis hjemmel for å kunne fastsette nærmere regler om egenbetaling i forskrift.

6.3 Forslag til ny ordlyd

§ 8. Statlig tilskudd til fagskoleutdanning

Det kan gis statlig tilskudd til tilbydere av fagskoleutdanning som er godkjent etter denne loven.

Departementet fører tilsyn med tilbydere av fagskoleutdanning som mottar statlig tilskudd.

Departementet kan gi forskrift om nærmere regler for statlig tilskudd til fagskoleutdanning.

Departementet kan gi forskrift om nærmere bestemmelser om årsregnskap og tilsyn i forskrift.

§ 9. Om egenbetaling

Tilbydere av fagskoleutdanning kan bare kreve egenbetaling fra studenter i den grad det ikke ved tildeling av statstilskudd er forutsatt at utdanningen skal være gratis.

Tilbydere av fagskoleutdanning skal la statstilskudd og egenbetaling fra studentene komme studentene til gode. Tilbydere som mottar statstilskudd, kan ikke gi økonomisk utbytte eller på annen måte overføre overskudd til eier eller dens nærstående.

Departementet kan fastsette forskrift om tilbyderes adgang til å ta egenbetaling fra studenter og om adgangen til å kreve inn andre utgifter knyttet til studiene.

7. BESKYTTELSE AV BETEGNELSENE "FAGSKOLEUTDANNING" OG "FAGSKOLE" – REGISTRERING I ENHETSREGISTERET

7.1 Gjeldende rett

Lov om universiteter og høyskoler § 7-2 verner betegnelsene "universitet" og "høyskole". Det følger av § 7-2 annet ledd at *"Bare institusjon som er akkreditert som vitenskapelig høyskole eller universitet kan benytte slik betegnelse. Betegnelsen høyskole kan bare benyttes av institusjoner som er akkreditert som høyskole eller som er akkreditert for å tilby enkeltstudier etter denne lov."* Nåværende fagskolelov har ikke noen tilsvarende bestemmelse om beskyttelse av betegnelsene *fagskoleutdanning* eller *fagskole*.

7.2 Departementets vurderinger og forslag

Formålene med fagskoleloven er å ha et system for offentlig godkjenning av fagskoleutdanning og å bidra til at studenter ved fagskoleutdanninger får tilfredsstillende vilkår. At en utdanning har fått godkjenning etter fagskoleloven innebærer at den har gjennomgått en vurdering hos NOKUT. Godkjenning som fagskoleutdanning gir også grunnlag for at studentene ved slike utdanninger kan få utdanningsstøtte. Dette innebærer en viktig kvalitetssikring av det mangfold av skoletilbud som har vokst frem i privat regi.

Dersom en utdanningstilbyder uten offentlig godkjenning av sin utdanning bruker ord eller betegnelser som fagskoleutdanning og fagskole, kan det gi inntrykk av at et utdanningstilbud er godkjent etter fagskoleloven. Det vil dermed kunne villede søkere til å tro at utdanningen er godkjent av NOKUT og at den kan gi rett til offentlig utdanningsstøtte.

Markedsføringsloven § 2 første og andre ledd har bestemmelser om at det er

”..forbudt i næringsvirksomhet å anvende uriktig eller av annen grunn villedende framstilling som er egnet til å påvirke etterspørselen etter eller tilbudet av varer, tjenester eller andre ytelser.

Det samme gjelder enhver annen framgangsmåte som kan ha slik betydning for etterspørsel eller tilbud, såframt den gjennom sin utforming eller på grunn av omstendigheter ellers er egnet til å villede forbrukere.”

Selv om markedsføringsloven har bestemmelser om forbud mot villedende fremstilling, mener departementet at det finns gode grunner for å styrke den rettslige beskyttelsen ved bruk av betegnelsene fagskoleutdanning og fagskole. En slik beskyttelse vil bidra til å beskytte de godkjenninger som gis av NOKUT. En beskyttelse av betegnelsen vil også bidra til å beskytte den enkelte som ønsker å søke til en fagskoleutdanning. Departementet foreslår derfor at det tilføyes en ny bestemmelse, § 10, i fagskoleloven om at betegnelsene ”fagskoleutdanning” og ”fagskole” bare kan benyttes av utdanninger og tilbydere som har godkjenning etter fagskoleloven.

Videre foreslår departementet at det stilles krav om at tilbyder av godkjent fagskoleutdanning som ikke helt ut er eid av staten, fylkeskommune eller kommune, skal være registrert i Enhetsregisteret (jf. lov 3. juni 1994 nr. 15 om Enhetsregisteret). Hvis en tilbyder/institusjon som er registrert med fagskoleutdanning eller fagskole i navnet sitt, likevel ikke får godkjenning etter fagskoleloven, må denne endre navn, med mindre det gis særskilt dispensasjon. Departementet foreslår en hjemmel for å unntaksvis kunne gi dispensasjon for etablerte sammensatte betegnelser som ikke er egnet til å forveksles med betegnelsene fagskoleutdanning/fagskole. Slik dispensasjon er ikke tenkt som en overgangsordning eller alternativ ordning for tilbyder som ikke har fått eller vil få godkjenning.

I forbindelse med fastsetting av overgangsbestemmelser vil departementet vurdere behovet for overgangsordninger for utdanninger som har godkjenning etter nåværende fagskolelov, jf kap. 9.

7.3 Forslag til ny paragraf

§ 10. Beskyttelse av betegnelsene fagskoleutdanning og fagskole – Registrering i Enhetsregisteret

Betegnelsene fagskoleutdanning og fagskole kan bare benyttes om utdanninger og tilbydere som har godkjenning etter denne lov.

Departementet kan, ved forskrift eller enkeltvedtak, forby bruk av betegnelse eller navn som uriktig gir inntrykk av å ha slik godkjenning, eller som er egnet til å forveksles med en betegnelse nevnt i første ledd.

Departementet kan etter søknad gi dispensasjon for etablerte sammensatte betegnelser som ikke er egnet til å forveksles med betegnelsene nevnt i første ledd.

Tilbydere av godkjent fagskoleutdanning som ikke helt ut er eid av staten, fylkeskommune eller kommune, skal være registrert i Enhetsregisteret, jf. lov 3. juni 1994 nr. 15 om Enhetsregisteret.

8. ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Økonomiske og administrative konsekvenser av lovforslagene vurderes i forhold til nåværende lov om fagskoleutdanning.

På kort sikt vil den foreslåtte åpningen for institusjonsgodkjenning innebære en mer omfattende behandling/vurdering hos NOKUT, og følgelig økte administrative kostnader. Tilsvarende vil aktuelle tilbydere kunne få økte administrative kostnader på kort sikt. På lengre sikt er det forventet at reduksjonen av søknader om godkjenning av enkelttilbud vil føre til lavere økonomiske kostnader for alle parter.

Forslaget om at alle tilbydere av fagskoleutdanning skal ha tilfredsstillende interne systemer for kvalitetssikring, kan føre til en mindre økning i administrative kostnader for NOKUT, i forbindelse med godkjenningsprosessen. Tilbyderne vil kunne få en mindre administrativ kostnadsøkning i sin daglige drift.

Eventuelle økte administrative kostnader forutsettes dekket innenfor gjeldende rammer.

9. OVERGANGSBESTEMMELSER

9.1 Gjeldende rett

9.1.1 Nåværende ordlyd, §9

§ 9. *Ikrafttredelses- og overgangsregler*

Denne lov trer i kraft fra det tidspunktet Kongen bestemmer.⁸ Fra samme tidspunkt oppheves lov 28. januar 2000 nr. 9 om teknisk fagskole.

⁸ Fra 20 juni 2003 iflg. res. 20 juni 2003 nr. 738

Tekniske fagskoler drevet i medhold av lov 28. januar 2000 nr. 9 om teknisk fagskole, kan drive fagskoleutdanning på samme vilkår som tidligere for den periode departementet bestemmer, uten å søke om godkjenning.

Godkjenning av utdanningstilbud etter § 3 i lov 14. juni 1985 nr. 73 om tilskot til private grunnskular og private skular som gjev vidaregåande opplæring, gjelder for den perioden departementet bestemmer.

9.2 Departementets vurderinger og forslag

Departementet legger til grunn at tilbydere som i dag har godkjente fagskoleutdanningstilbud beholder godkjenningen ved endringen av nåværende fagskolelov, men at tilbyder må tilpasse seg de nye kravene. For å gi tilbyderne rimelig tid til å innrette seg etter nye krav, foreslås det at Kongen gis hjemmel til å fastsette nærmere overgangsbestemmelser.

I kapitlene 3, 4, 5, 6 og 7 over har departementet pekt på behovet for overgangsbestemmelser vedrørende blant annet innføring av krav til geografisk virkeområde, tilfredsstillende internt kvalitetssikringssystem, bestemmelser om minste antall medlemmer i et styre, tilskudd etter dagens lov, beskyttelse av betegnelser, og registrering i Enhetsregisteret. Ved fastsettelse av overgangsbestemmelser må departementet ta hensyn til ev. endringer i dagens friskolelov, jf. forslag til ny privatskolelov, som departementet har sendt på høring med høringsfrist 2. januar 2007.

Overgangsbestemmelsene i § 9 første ledd andre punktum, andre ledd og tredje ledd er gjennomført. Departementet foreslår derfor at disse oppheves. Samtidig foreslås det at nåværende § 9 bli ny § 11.

9.3 Forslag til ny ordlyd

§ 11. *Ikrafttredelses- og overgangsregler*

Denne lov trer i kraft fra det tidspunktet Kongen bestemmer.

Kongen kan gi nærmere overgangsbestemmelser.

VEDLEGG 3, SAKSNR. 200607215

Forslag til endringer i lov om fagskoleutdanning

På bakgrunn av vurderingene i høringsbrevet foreslår departementet følgende endringer i fagskoleloven (endringene er markert med kursivt):

§ 1. Formål og virkeområde

§1 første ledd, første punktum, oppheves.

§1 første ledd skal lyde:

Lovens formål er å sikre fagskoleutdanninger av god kvalitet gjennom en offentlig godkjenningsordning. Loven skal bidra til at studenter ved fagskoleutdanninger får tilfredsstillende vilkår.

§1 annet ledd, første punktum, oppheves.

§1 annet ledd skal lyde:

Loven gjelder for den som tilbyr fagskoleutdanning (tilbyder), og som har godkjenning av fagskoleutdanningen etter § 2. Med fagskoleutdanning menes korte yrkesrettede utdanninger som bygger på videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse, og som har et omfang tilsvarende minimum et halvt studieår og maksimum to studieår. Med yrkesrettet utdanning menes utdanning som gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere generelle opplæringstiltak.

§1 tredje ledd oppheves.

§1 tredje til femte ledd skal lyde:

Loven gjelder for tilbydere av fagskoleutdanning med virksomhet i riket. Loven gjelder for Svalbard og Jan Mayen for så vidt ikke annet fastsettes av Kongen. Kongen kan fastsette særlige regler under hensyn til de stedlige forhold.

Loven gjelder ikke for virksomhet som utføres utenfor riket. Kongen kan bestemme at slik virksomhet likevel skal omfattes helt eller delvis av lovens bestemmelser.

Etter avtale med fremmed stat eller internasjonal organisasjon kan lovens virkeområde utvides eller innskrenkes på avgrensede saksområder.

§ 2. Godkjenning

§ 2 første ledd skal lyde:

En utdanning som faller inn under definisjonen i § 1 og fyller øvrige vilkår fastsatt i denne lov med tilhørende forskrifter, kan etter søknad godkjennes som fagskoleutdanning.

§ 2 nytt annet ledd skal lyde:

Tilbyder av utdanning som er godkjent som fagskoleutdanning, kan under visse vilkår få fullmakt til selv å opprette og legge ned fagskoleutdanninger innen visse fagområder (godkjent tilbyder). Departementet gir forskrift om vilkår for godkjenning av tilbyder.

Nåværende § 2 annet ledd blir nytt tredje ledd:

Godkjenning foretas av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT), jf. lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler kapittel 2.

§ 2 nytt fjerde ledd skal lyde:

Tilbydere som får godkjenning etter første eller andre ledd skal ha tilfredsstillende interne systemer for kvalitetssikring. Studentevalueringer skal inngå i systemene for kvalitetssikring. Departementet kan fastsette forskrift.

Nåværende § 2 tredje ledd blir nytt femte ledd og skal lyde:

Dersom vilkårene for godkjenning ikke lenger er oppfylt, kan NOKUT trekke tilbake godkjenningen. Dersom godkjenning trekkes tilbake, har tilbyder ansvar for å sikre at studentene får gjennomført påbegynt utdanning på en tilfredsstillende måte.

Nåværende § 2 fjerde ledd blir nytt sjette ledd og skal lyde:

Departementet gir forskrift om godkjenningsordningen og om rettigheter og plikter som følger av godkjenning.

§ 3. Organisasjon og ledelse

§ 3 første ledd oppheves.

§ 3 nytt første ledd skal lyde:

Tilbyder av fagskoleutdanning skal ha et styre med minst fem medlemmer som øverste ansvarlige styringsorgan.

§ 3 annet ledd, første punktum – ordet ”gjeldende” tilføyes:

Styret er ansvarlig for at studentene får den utdanning som er forutsatt som grunnlag for godkjenningen, at alle vilkår for eventuelle offentlige tilskudd overholdes og at virksomheten for øvrig drives i samsvar med *gjeldende* lover og regler. Styret er ansvarlig for at de opplysninger som blir gitt godkjenningsorganet og utdanningssøkende, er korrekte og fullstendige.

Tilbyder skal ha en administrativ og faglig ledelse som skal stå for den daglige driften av utdanningen innenfor de retningslinjer og pålegg styret har gitt. Den administrative og faglige ledelse ansettes av styret.

§ 3 fjerde ledd oppheves og nåværende § 3 femte ledd blir nytt fjerde ledd:

Studenter og ansatte skal ha representanter med møte-, tale- og forslagsrett i alle tilfeller der styret behandler saker av betydning for gjennomføringen av godkjent fagskoleutdanning. Studentrepresentantene og ansatterepresentantene velges av og blant studentene og de ansatte.

§ 3 nytt femte ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrifter om organisering, styring og ledelse av fagskoleutdanning, herunder bestemmelser om representasjon i styrende organer.

§ 3 nytt sjette ledd skal lyde:

Departementet kan vedta at det kan gjøres avvik fra loven og forskriftene til loven i forbindelse med tidsavgrensede organisatoriske forsøk.

§ 4. Studentenes rettigheter

Tilbyder skal gi nødvendig informasjon og veiledning til søkere og studenter, herunder om skolepenger, utdanningstilbud, søknadsfrister og opptakskrav.

Tilbyder skal ha forskrifter om opptak som inneholder krav til formell utdanning eller realkompetanse.

Tilbyder skal fastsette krav til lærer- og instruktørkompetanse og ledelse.

Tilbyder skal legge til rette for opprettelse av studentorgan for å ivareta studentenes interesser og samarbeid med ledelsen.

§ 4a. Læringsmiljø

Styret har det overordnede ansvar for studentenes læringsmiljø. Styret skal, i samarbeid med studentorgan dersom et slikt er opprettet i samsvar med § 4, legge forholdene til rette for et godt studiemiljø og arbeide for å bedre studentvelferden på lærestedet.

Styret har ansvar for at læringsmiljøet på institusjonen, herunder det fysiske og psykiske arbeidsmiljø, er fullt forsvarlig ut fra en samlet vurdering av hensynet til studentenes helse, sikkerhet og velferd. I utformingen av det fysiske arbeidsmiljøet skal det, så langt det er mulig og rimelig, sørges for

- a. at lokaler, adkomstveier, trapper mv. er dimensjonert og innredet for den virksomhet som drives;
- b. at lokalene har gode lys- og lydforhold og forsvarlig inneklima og luftkvalitet;
- c. at lokalene blir vedlikeholdt og er rene og ryddige;
- d. at lokalene er innredet slik at uheldige fysiske belastninger for studentene unngås;
- e. at virksomheten er planlagt slik at skader og ulykker forebygges;
- f. at tekniske innretninger og utstyr er forsynt med verneinnretninger og blir vedlikeholdt slik at studentene er vernet mot skader på liv og helse;
- g. at lokaler, adkomstveier, sanitæranlegg og tekniske innretninger er utformet på en slik måte at funksjonshemmede kan studere ved institusjonen;
- h. at læringsmiljøet er innrettet for studenter av begge kjønn;
- i. at læringsmiljøet er utformet etter prinsippet om universell utforming.

Departementet kan gi nærmere forskrift om krav til læringsmiljøet.

Tilbyder av fagskoleutdanning skal, så langt det er mulig og rimelig, legge studiesituasjonen til rette for studenter med særskilte behov. Tilretteleggingen må ikke føre til en reduksjon av de faglige krav som stilles ved det enkelte studium.

Arbeidstilsynet fører tilsyn med at kravene i annet ledd overholdes. Arbeidsmiljøloven kapittel 18 om tilsyn og tvangsmidler mv. gjelder

tilsvarende så langt det passer. Departementet kan gi nærmere forskrift om tilsyn med læringsmiljøet.

§ 5. *Innholdet i utdanningen, avsluttende vurdering og dokumentasjon*

Tilbyder skal ha en plan for innholdet i utdanningen og hvordan denne skal gjennomføres.

Tilbyder skal gi studentene en avsluttende vurdering og sørge for at studentene får dokumentert avsluttende vurdering og fullført utdanning. Studentenes kunnskaper og ferdigheter skal bli prøvd og vurdert på en faglig betryggende måte. Vurderingen av studentene skal bidra til å sikre det faglige nivået ved vedkommende utdanning.

§ 6. *Disiplinærsaker*

Avgjørelse om bortvisning, utestenging, utvisning og andre disiplinærsanksjoner skal være saklig begrunnet. Vilåårene for slike sanksjoner skal gå frem av reglement for fagskoleutdanningen.

§ 7. *Forvaltningsloven. Klagebehandling*

Bestemmelsene om habilitet etter §§ 6 til 10 og om taushetsplikt etter §§ 13 til 13 e i forvaltningsloven 10. februar 1967 gjelder for behandling av saker etter denne lov.

Avgjørelser om opptak, avsluttende vurdering, bortvisning, utestenging, utvisning og andre disiplinærsanksjoner skal behandles etter reglene om enkeltvedtak i forvaltningsloven.

Enkeltvedtak etter foregående ledd kan påklages til styret eller en særskilt klagenemnd. En særskilt klagenemnd skal ha minst 3 medlemmer.

Godkjenningsvedtak foretatt av NOKUT overfor tilbydere av fagskoleutdanning kan i forskrift unntas fra bestemmelsene om klage i forvaltningsloven kapittel VI.

Forvaltningslovens bestemmelser om klagebehandling gjelder tilsvarende for behandling av klagesaker etter denne lov.

§ 8. *Offentlig tilskudd til fagskoleutdanning*

Det kan gis statlig tilskudd til tilbydere av fagskoleutdanning som er godkjent etter denne loven.

§ 8 annet og tredje ledd oppheves.

§ 8 annet til fjerde ledd skal lyde:

Departementet fører tilsyn med tilbydere av fagskoleutdanning som mottar statlig tilskudd.

Departementet kan gi forskrift om nærmere regler for statlig tilskudd til fagskoleutdanning.

Departementet kan gi forskrift om nærmere bestemmelser om årsregnskap og tilsyn i forskrift.

Forslag til ny § 9:

§ 9. Om egenbetaling

Tilbydere av fagskoleutdanning kan bare kreve egenbetaling fra studenter i den grad det ikke ved tildeling av statstilskudd er forutsatt at utdanningen skal være gratis.

Tilbydere av fagskoleutdanning skal la statstilskudd og egenbetaling fra studentene komme studentene til gode. Tilbydere som mottar statstilskudd, kan ikke gi økonomisk utbytte eller på annen måte overføre overskudd til eier eller dens nærstående.

Departementet kan fastsette forskrift om tilbyderes adgang til å ta egenbetaling fra studenter og om adgangen til å kreve inn andre utgifter knyttet til studiene.

Forslag til ny § 10:

§ 10. Beskyttelse av betegnelsene fagskoleutdanning og fagskole – Registrering i Enhetsregisteret

Betegnelsene fagskoleutdanning og fagskole kan bare benyttes om utdanninger og tilbydere som har godkjenning etter denne lov.

Departementet kan, ved forskrift eller enkeltvedtak, forby bruk av betegnelse eller navn som uriktig gir inntrykk av å ha slik godkjenning, eller som er egnet til å forveksles med en betegnelse nevnt i første ledd.

Departementet kan etter søknad gi dispensasjon for etablerte sammensatte betegnelser som ikke er egnet til å forveksles med betegnelse ne nevnt i første ledd.

Tilbydere av godkjent fagskoleutdanning som ikke helt ut er eid av staten, fylkeskommune eller kommune, skal være registrert i Enhetsregisteret, jf. lov 3. juni 1994 nr. 15 om Enhetsregisteret.

Nåværende § 9 første ledd andre punktum, annet ledd og tredje ledd oppheves.

Nåværende § 9 blir ny § 11

§ 11 skal lyde:

§ 11. Ikrafttredelses- og overgangsregler

Denne lov trer i kraft fra det tidspunktet Kongen bestemmer.

Kongen kan gi nærmere overgangsbestemmelser.